

aktuellit

Nyhetschef Karolina Andersson e-post karolina.andersson@svd.se
K-redaktör Magnus Gylje e-post magnus.gylje@svd.se

Webb-tv:
Lina Kalmteg samtalar med SvD:s filmkritiker **Jeanette Gentele** om vilka filmer man ska se på **Stockholms filmfestival**.
»svd.se/kultur

Lina Kalmteg och Jeanette Gentele.

FOTO: KARIN GRIP

"Man får göra som man vill", säger den lilla flickan i Marie-Louise Ekmans filmregidebut "Mamma, pappa, barn" från 1977. En devis som även den 65-åriga feministikonen och konstnären Martha Wilson

Feministikonen som gör

MARTHA WILSON Visst är det Marie-Louise Ekman som har huvudrollen i Maria Linds utställning "Göra som man vill" på Tensta konsthall. Men det är feministikonen Martha Wilson som stjälar showen. I alla fall för oss som har smak för det absurda.

Martha Wilson har aldrig tidigare träffat Marie-Louise Ekman. Om sanningen ska fram så har de två jämnåriga damerna heller inte hunnit ses på riktigt ännu, men efter ett varv i utställningen, så tycker sig ändå Martha "känna" Marie-Louise ganska väl. Dessa båda egensinniga kvinnor har sannolikt båda läst Judith Butler, samtidigt som de verkat parallellt och bevisligen delar ett anti-auktoritärt, livsbejakande levnadssätt, medan de verkat i olika geografiska universum.

-Vi är nog båda outsiders. Kvinnor som stått lite vid sidan

Marie-Louise Ekman
FOTO: FREDRIK SANDBERG/
SCANPIX

om - knäppskallar helt enkelt, om än väletablerade sådana, säger Martha Wilson, ler och plirar bakom glasögonen.

Annars verkar hon förvånansvärt pigg för att just ha anlänt från New York. Hon vänder sin färggranna sida till - ja, Martha Wilson har två sidor - ena halvan av håret är långt och färgat ilsket rött, den andra består av en grå kortklippt herrfrisyr. Hon talar sedan länge och inlevelsefullt om 1970-talets begreppsförvirring och hur udda hon kände sig mitt i den performativa röra som hon

skulle försöka stuva in i ett ganska snävt (och manligt förbehållet) konstbegrepp.

-När jag studerade litteratur kom jag på att jag ville bli konstnär. Men min professor sa att "kvinnor inte har en chans att lyckas i konstvärlden". Fuck you, tänkte jag och på den vägen är det.

Martha Wilson har sedan dess pekats finger åt etablissemang och höjt sig över översitteri. Morrat ilsket bakom apmasken i kampen mot sexism och ojämlikhet i feministiska konstkollektivet Guerilla girls och tagit sig ton i det konceptuella punkbandet (näja...) Disband. Men vägen till uppblåsta konstnär och ansvarig för den konstnärsdrivna organisationen Franklin furnace i Brooklyn, New York, har inte alltid varit enkel. Däremot har fotografiet alltid varit närvarande

Göra som man vill

Utställningen "Göra som man vill: Marie-Louise Ekman, Sister Corita Kent, Mladen Stilinovic & Martha Wilson" visas på Tensta konsthall till och med den 13 januari 2013.

som en stöttepelare under hela hennes karriär. Kanske främst när Wilson i en blandning av performance och stand up, klär ut sig till politikerfruar som Nancy Reagan och Barbara Bush.

-På 70-talet såg jag mig som renodlad performanceartist, som använde foto enbart för att dokumentera framträdanden. Publiken vet aldrig hur det känns på insidan, men där hjälper bilden mig sedan att minnas och att därifrån utveckla mina alter egon.

Men ser du ingen fördel med det förgängliga i en performance?

-Idag gör vi en distinktion mellan performance och fotografi, men på den tiden brydde sig ingen. Vi gjorde bara så gott vi kunde. Och om jag tyckte det var något bra, så ville jag spara ögonblicket och då var fotografi det självklara valet.

Nej, det har vi inte. Vi har hybris i stället. Det är mycket bättre.

Olle Corneer i dansmusikduon Dada Life svarar på TT Spektras fråga "Har ni prestationsångest?". I veckan släpptes deras andra album "Feed the Dada".

FOTO: MARTIN ADOLFSSON

McCartney på gång

Paul McCartney har gått in i studion igen. Den här gången har han spelat in med två olika producenter, Ethan Johns och Mark Ronson. Det är oklart om McCartney ska ge ut ett album med olika producenter eller flera olika album, eller om musiken ska användas till något helt annat. **TT SPEKTRA**

VECKAN

SvD Kultur summerar nyheter och händelser de kommande dagarna.

22/10

Nomineringarna avslöjas

Jonas Gardells "Torka aldrig tårar utan handskar", Karolina Ramqvists "Alltings början" och Martin Gelins "Den amerikanska högern". Törs vi gissa att dessa tre böcker finns med bland dem som nomineras till årets Augustpris? På måndag klockan 12.15 får vi hur som helst veta vilka 18 böcker som har chans att vinna i de tre kategorierna Årets svenska skönlitterära bok, Årets svenska fackbok och Årets svenska barn- och ungdomsbok.

24/10

Upp till bevis för Loreen

FOTO: DAN HANSSON

Euforin när Loreen vann Eurovision med "Euphoria" visste inga gränser. Återstår att se hur euforiskt hennes album "Heal" tas emot när det släpps på onsdag. Sångerskan har hur som helst inte hastat ur sig plattan: "Jag har inte jobbat med den här skivan i åtta år, jag har jobbat med mig själv i åtta år" sa hon i en intervju i SvD i går.

26/10

Premiär för Bondfilmen

I 50 år har han druckit sin vodka martini, knockat livsfarliga motståndare och lägrat bikinibrudar på den vita duken. Och nu är det dags för "Skyfall", den 23:e officiella James Bond-filmen (det finns några inofficiella också). Daniel Craig är tillbaka som agent 007 för tredje gången. Premiär är det på fredag, då också SvD:s Jan Söderqvist recenserar filmen.

FOTO: SF

27/10

Friends arena invigs

På lördag smäller det! Jättelika Friends arena i Solna ska invigas med pompa och ståt. Colin Nutley regisserar och Roxette, First Aid Kit, Loreen, The Hives, Tommy Körberg och Sven-Ingvars – bland andra – ska uppträda. Arenan är redan omskriven för sin storlek och för sin potential att locka de allra största artisterna till Stockholm. Tyvärr är den lika omskriven för den muthärva som skakade hela bygget i grunden förra året – vi får se om festen nästa helg kan bättra på arenans rykte en aning.

FOTO: ANDERS WIKLUND/SCANPIX

Mladen Stilinovićs "En konstnär som inte kan prata engelska är ingen konstnär", 1979.

Surrealism och popnaivism – Marie-Louise Ekman är konstnär och i dag chef för Dramaten.

Marie-Louise Ekman har genom hela sin karriär gett flickrummets färg- och formvärd estetisk verkshöjd.

levt efter. FOTO: ANDREAS H NILSSON

som hon vill

–Nej vänta, inte bara spara ögonblicket – utan fånga idén! Det var egentligen vad allt handlade om.

Och då hade Martha Wilson fullt upp. Idéerna sprutade under det murriga men spirande decenniet och kretsade ofta kring frågor om hur identitet och kön skapas och formas. Hon rörde sig i gränslandet mellan torra konceptuella textbaserade verk och bejakande performance, där hon iklädde sig allehanda persona.

I verket "A portfolio of models" från 1974 klär hon ut sig framför kameran och visar upp sig i olika kvinnoroller – hemmafrun, yrkeskvinna eller den hårdkokta lesbiana. Alltsammans känns fortfarande otäckt relevant.

–Martha Wilson testade först alla upptänkliga roller en kvinna kan ha för att bli sedd och an-

sedd, men inte förrän hon hittade konstnären skedde det på riktigt. Det var först då hon fick ett spelrum och kunde testa allt, säger konsthallschef Maria Lind.

Samtidigt som vi från väggen bakom betraktas av Martha Wilsons fotografiskt distinkta blick som för länge sedan sett till att påvisa spretig bejakande kvinnlighet långt utanför den vanliga skalan – från madonna till sköka. Det burleska är ständigt närvarande, liksom klacksparkar och självdistans.

Den verkliga Martha Wilson av kött och blod ansluter åter efter att ha tagit ytterligare en tur i utställningen.

Jag antar att du är van att jämföras med...

–Cindy Sherman – absolut! Men jag var före henne, säger Martha Wilson. Jag vet heller inte om

Cindy såg mina verk innan hon började fotografera sig själv på ett liknande sätt. Vi var många som oberoende av varandra intresserade oss för liknande frågeställningar om identitet, kön och makt.

Måhända att den amerikanska feministrörelsen växt sig stor och stark, men i facket "konstnärer som klätt ut sig till Marge Simpson" är Martha Wilson rätt ensam och om man som hon dessutom klipper in sig till Mona Lisa i da Vincis berömda verk, men med Marges blå strutfrisyr – då är man unik!

Humor måste vara viktigt för dig, eller?

–Absolut, eller ännu hellre det absurda, eller varför inte det riktigt galna? säger Martha Wilson.

ERICA TREIJS

08-13 59 43, erica.treijs@svd.se